

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกัน โรค ไข้เลือดออกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดพทุมธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและได้ทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยนำเสนอเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับ โรค ไข้เลือดออก

ส่วนที่ 3 ทักษะคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกัน โรค ไข้เลือดออก

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันโรค และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตน

ส่วนที่ 5 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย การมีแหล่งบริการสุขภาพ และนโยบายของโรงเรียนในการป้องกันโรค ไข้เลือดออก

ส่วนที่ 6 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรค ไข้เลือดออก การได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย ประสบการณ์การเจ็บป่วยทั้งจากตนเองและคนรอบข้าง และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

ส่วนที่ 7 พฤติกรรมการป้องกันโรค ไข้เลือดออกของนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

(n=445)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ (ปี)		
≤ 12	40	9.0
13	123	27.6
14	174	39.1
15	104	23.4
≥ 16	4	0.9
2. เพศ		
ชาย	210	47.2
หญิง	235	52.8
3. นักเรียนศึกษาชั้น		
ม.1	149	33.5
ม.2	147	33.0
ม.3	149	33.5
4. บิดาของนักเรียนจบการศึกษาระดับใด		
ไม่ได้ศึกษา	3	0.7
ประถมศึกษา	112	25.2
มัธยมศึกษา	138	31.0
อาชีวศึกษา/ปวช./ปวส.	89	20.0
ปริญญาตรี	85	19.1
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.0

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	(n=445)	
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. มารดาของนักเรียนจบการศึกษาระดับใด		
ไม่ได้ศึกษา	12	2.7
ประถมศึกษา	129	29.0
มัธยมศึกษา	171	38.4
อาชีวศึกษา/ปวช./ปวส.	59	13.3
ปริญญาตรี	72	16.2
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.4
6. รายได้ของครอบครัวนักเรียนเฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	64	14.4
5,001 – 10,000 บาท	97	21.8
10,001 – 15,000 บาท	71	16.0
15,001 – 20,000 บาท	87	19.6
มากกว่า 20,000 บาท	126	28.2
7. นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร		
บิดา – มารดา	359	80.7
ญาติพี่น้อง	75	16.9
หอพักกับเพื่อน	2	0.4
อาศัยอยู่บ้านเพื่อน	9	2.0
8. สถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของนักเรียนอยู่ที่ใด		
ในเขตเทศบาล (อบจ.)	219	49.2
นอกเขตเทศบาล (อบต.)	226	50.8

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี ร้อยละ 39.1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.8 เป็นนักเรียนชั้น ม.1 และ ม.3 จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 33.5 บิดาของนักเรียนมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 31.0 มารดามีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 38.4 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 20,000 ร้อยละ 28.2 อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา ร้อยละ 80.7 และอยู่นอกเขตเทศบาล (อบต.) ร้อยละ 50.8

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้อง

(n=445)			
ข้อที่	ข้อความ	ตอบถูก	ร้อยละ
1.	โรคไข้เลือดออกเกิดจากเชื้อไวรัส	289	64.9
2.	ยุงลาย 2 ชนิด คือยุงลายบ้านและยุงลายสวน เป็นพาหะนำเชื้อโรคไข้เลือดออก	302	67.9
3.	ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออกมักชอบอาศัยอยู่บริเวณที่มีค้อับชื้นภายในบ้าน	293	65.8
4.	ยุงพาหะนำโรคไข้เลือดออกชอบวางไข่ในภาชนะบรรจุน้ำ	311	69.9
5.	การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ดีที่สุดและประหยัดที่สุด คือ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ	226	50.8
6.	การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ได้ผล ทุกคนควรร่วมมือกำจัดลูกน้ำและยุงพาหะ	248	55.7
7.	การใส่ทรายเคลือบสารที่มีฟอส เช่น ทรายอะเบทเป็นวิธีทำลายลูกน้ำยุงพาหะนำเชื้อไข้เลือดออกได้	265	59.6
8.	การนำยางรถยนต์ แจกันแตก ไหมแตก กะลามะพร้าว เก็บไปวางรวมๆ กันไว้ไม่ให้มีน้ำขัง เป็นการป้องกันไม่ให้ยุงพาหะนำไข้เลือดออกวางไข่ได้	275	61.8
9.	การพ่นหมอกควันเป็นการกำจัดยุงตัวเต็มวัยได้	239	53.7

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=445)			
ข้อที่	ข้อความ	ตอบถูก	ร้อยละ
10.	ลักษณะของยุงพาหะโรคลำไส้เลือดออก มีขนาดเล็ก มีขาและลำตัวเป็นสีขาวสลบสีดำ	247	55.5
11.	ยุงพาหะนำโรคลำไส้เลือดออกชอบออกหากินเวลากลางคืน	312	70.1
12.	การเจริญเติบโตของยุงพาหะโรคลำไส้เลือดออกแบ่งเป็น 4 ระยะเรียงตามลำดับ คือ ไข่ ตัวโม่ง ลูกน้ำ ตัวยุง	277	62.2
13.	ถ้าถูกยุงพาหะที่มีเชื้อไวรัสโรคลำไส้เลือดออกกัดจะป่วยเป็นโรคลำไส้เลือดออกทุกราย	245	55.1
14.	อาการแสดงในระยะแรกของโรคลำไส้เลือดออก คือ มีไข้ หนาวสั่น ตัวเกร็ง	269	60.4
15.	ยาลดไข้ที่สามารถรับประทานได้อย่างปลอดภัยในผู้ป่วยโรคลำไส้เลือดออก คือ ยาแอสไพริน	249	56.0
16.	การเปลี่ยนน้ำทุก 7 วัน เป็นการป้องกันไม่ให้ยุงพาหะวางไข่ในแจกันดอกไม้หน้าพระ	294	66.1
17.	การป้องกันโรคลำไส้เลือดออกเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่านั้น	386	86.7
18.	เมื่อนักเรียนป่วยเป็นโรคลำไส้เลือดออกควรจะออกกำลังกายมากๆ	338	76.0
19.	วิธีดูแลรักษาผู้ป่วยโรคลำไส้เลือดออกที่ถูกต้องที่สุด คือ รักษาพยาบาลด้วยยาลดไข้เอง	285	64.0
20.	โรคลำไส้เลือดออกจะระบาดมากในช่วงฤดูหนาว	327	73.5

จากตารางที่ 7 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคลำไส้เลือดออกของนักเรียนในคำถามเชิงบวก ส่วนมากตอบถูกเรื่อง ยุงพาหะนำโรคลำไส้เลือดออกชอบวางไข่ในภาชนะบรรจุน้ำ ร้อยละ 69.9 และมียุงลาย 2 ชนิด คือ ยุงลายบ้านและยุงลายสวน เป็นพาหะนำเชื้อโรคลำไส้เลือดออก ร้อยละ 67.9 และรู้ว่ายุงพาหะนำโรคลำไส้เลือดออกมักชอบอาศัยอยู่บริเวณที่มีค้ำขึ้นภายในบ้าน ร้อยละ 65.8

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกของนักเรียนในคำถามเชิงลบ เรื่อง การป้องกันโรค ไข้เลือดออกเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่านั้น นักเรียนตอบว่าผิด ร้อยละ 86.7 เมื่อ นักเรียนป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกควรออกกำลังกายมากๆ นักเรียนตอบว่าผิด ร้อยละ 76.0 และ เรื่อง โรคไข้เลือดออกจะระบาดมากในช่วงฤดูหนาว นักเรียนตอบว่าผิด ร้อยละ 73.5

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 4.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 2.05 พิสัยคะแนน 0-18

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว ได้ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีความรู้ระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 7.00 ถึง 18.00

มีความรู้ระดับปานกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 2.89 ถึง 6.99

มีความรู้ระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 0.00 ถึง 2.88

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ระดับสูง	115	25.8
มีความรู้ระดับปานกลาง	173	38.9
มีความรู้ระดับต่ำ	157	35.3

$\bar{X} = 4.94,$ $S.D. = 2.05$

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนมีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกส่วนมากอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา มีความรู้ระดับต่ำ จำนวน 157 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.3 และมีความรู้ระดับสูง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8

ส่วนที่ 3 ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.	โรคไข้เลือดออกมักมีการระบาดในชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่หนาแน่น	3.92	0.77
2.	การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกควรเป็นหน้าที่ของทุกคน	3.58	0.70
3.	นักเรียนควรให้ความร่วมมือในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ	3.52	0.68
4.	การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและกำจัดพาหะโรคไข้เลือดออกจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอจึงจะป้องกันโรคไข้เลือดออกได้	3.50	0.63
5.	โรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่ไม่น่ากลัว ป่วยแล้วหายเองได้ จึงไม่จำเป็นต้องไปพบแพทย์	3.37	0.82
6.	การป้องกันไม่ให้ยุงพาหะแพร่พันธุ์ที่บ้านและที่โรงเรียนจะสามารถป้องกันโรคไข้เลือดออกได้	3.33	0.69
7.	เมื่อเด็กป่วยเป็นไข้ไม่ควรซื้อยามารับประทานเอง เพราะอาจเกิดอันตรายได้	3.26	0.81
8.	ครอบครัวที่ไม่มีเด็ก ไม่จำเป็นต้องป้องกันโรคไข้เลือดออก	3.25	0.93
9.	ครอบครัวที่ไม่เคยมีคนป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก ไม่จำเป็นต้องกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ	3.16	0.93
10.	การปล่อยปลาในลูกน้ำในภาชนะเก็บน้ำเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันโรคไข้เลือดออกได้ผลดี	3.12	0.67
11.	โรคไข้เลือดออกเป็นเฉพาะในเด็กเท่านั้น	3.05	0.74

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
12.	การควบคุมโรคไข้เลือดออกควรเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่านั้น	3.04	0.85
13.	การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงพาหะเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	2.65	0.73
14.	นักเรียนคิดว่าการนอนเวลากลางวัน โดยเปิดพัดลมเพียงพอต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก	2.52	0.81
15.	การปล่อยปลากินลูกน้ำในอ่างบัวเพียงอย่างเดียวช่วยลดผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกได้	2.15	0.73

จากตารางที่ 9 พบว่า ทักษะคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนส่วนมากพบว่า โรคไข้เลือดออกมักมีการระบาดในชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่หนาแน่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และมีทัศนคติว่า การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกควรเป็นหน้าที่ของทุกคน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และนักเรียนควรให้ความร่วมมือในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 45.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 4.65 พิสัยคะแนน 30-58 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีทัศนคติระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 47.75 ถึง 58.00

มีทัศนคติระดับปานกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 43.10 ถึง 47.74

มีทัศนคติระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 30.00 ถึง 43.09

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมกำป้องกันโรคไข้เลือดออก

ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมกำป้องกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีทัศนคติระดับสูง	167	37.5
มีทัศนคติระดับปานกลาง	144	32.4
มีทัศนคติระดับต่ำ	134	30.1

$\bar{X} = 45.42, \quad S.D. = 4.65$

จากตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมกำป้องกันโรคไข้เลือดออก ส่วนมากอยู่ในระดับสูง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมามีทัศนคติระดับปานกลาง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 และมีทัศนคติระดับต่ำ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

ส่วนที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการกำป้องกันโรค และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตน

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.	โรคไข้เลือดออกอาจทำให้เสียชีวิตได้	3.47	0.62
2.	การใส่ทรายเคลือบสารที่มีฟอส เฟลีสแกง น้ำส้มสายชู ผงซักฟอกในจานรองขาตู้กับข้าว สามารถฆ่าลูกน้ำยุงพาหะได้	3.34	0.64
3.	ผู้ป่วยมีไข้สูง อาเจียนหรือถ่ายอุจจาระเป็นสีน้ำตาล หรือสีดำ เป็นอาการบ่งบอกถึงความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก	3.30	0.71

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
4.	การเปลี่ยนถ่ายน้ำในภาชนะที่มีน้ำขัง สามารถ ป้องกันโรคไขเลือดออกได้	3.28	0.70
5.	การกำจัดหรือคว่ำภาชนะที่ไม่ใช้ในบริเวณบ้าน โดยการเผา ฟังดิน ใส่อังขะ นำมาตัดแปลงใช้ ประโยชน์สามารถป้องกันโรคไขเลือดออกได้ วิธีหนึ่ง	3.27	0.63
6.	เด็กที่ถูกยุงพาหะมีเชือกัดมีโอกาสป่วยเป็นโรค ไขเลือดออกได้	3.23	0.58
7.	การนอนกางมุ้งหรือนอนในห้องที่มีมุ้งลวดสามารถ ป้องกันยุงพาหะโรคไขเลือดออกกักได้	3.19	0.62
8.	การปล่อยปลากินลูกน้ำลงในอ่างน้ำและอ่างบัว สามารถป้องกันโรคไขเลือดออกได้	3.19	0.58
9.	การพ่นหมอกควันที่ไม่ถูกต้องอาจเป็นอันตราย ต่อคนและสัตว์เลี้ยงได้	3.08	0.74
10.	ถ้ามีความรู้เรื่องไขเลือดออกเป็นอย่างดี แต่ไม่ทำ อะไรเลย โอกาสป่วยเป็นโรคไขเลือดออกไม่มี	2.90	0.40
11	การใส่ทรายเคลือบสารที่มีฟอส ทำให้น้ำมีกลิ่น เหม็นตลอดไป	2.70	0.79

จากตารางที่ 11 พบว่า การรับรู้ของนักเรียน ส่วนมากรับรู้ว่าการป้องกันโรคไขเลือดออกอาจทำให้เสียชีวิตได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และรับรู้ว่าการใส่ทรายเคลือบสารที่มีฟอส เคลือบแกงน้ำส้มสายชู ผงซักฟอกในจานรองขาตู้กับข้าวสามารถฆ่าลูกน้ำยุงพาหะได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และรับรู้ว่ามีไข้สูง อาเจียนหรือถ่ายอุจจาระเป็นสีน้ำตาลหรือสีดำ เป็นอาการบ่งบอกถึงความรุนแรงของโรคไขเลือดออก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30

การรับรู้ต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 34.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 3.34 พิสัยคะแนน 24-44 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับการรับรู้ต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีการรับรู้ระดับสูง	คือ	ได้คะแนนระหว่าง 36.65 ถึง 44.00
มีการรับรู้ระดับปานกลาง	คือ	ได้คะแนนระหว่าง 33.30 ถึง 36.64
มีการรับรู้ระดับต่ำ	คือ	ได้คะแนนระหว่าง 24.00 ถึง 33.29

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

ระดับการรับรู้การเกิดโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีการรับรู้ระดับสูง	160	36.0
มีการรับรู้ระดับปานกลาง	136	30.5
มีการรับรู้ระดับต่ำ	149	33.5

$$\bar{X} = 34.97, \quad S.D. = 3.34$$

จากตารางที่ 12 พบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกส่วนมากอยู่ในระดับสูง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมามีการรับรู้ระดับต่ำ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และมีการรับรู้ระดับปานกลาง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5

การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 6.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.97 พิสัยคะแนน 3-8 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 6.91 ถึง 8.00
 มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับปานกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 5.94 ถึง 6.90
 มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 3.00 ถึง 5.93

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

ระดับการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับสูง	177	39.8
มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับปานกลาง	215	48.3
มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับต่ำ	53	11.9

$\bar{X} = 6.42$, S.D. = 0.97

จากตารางที่ 13 พบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมามีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับสูง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 และมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงระดับต่ำ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9

การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 6.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 1.03 พิสัยคะแนน 2-8 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว ได้ระดับการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีการรับรู้ความรุนแรงระดับสูง คือ ได้คะแนนระหว่าง 7.29 ถึง 8.00
 มีการรับรู้ความรุนแรงระดับปานกลาง คือ ได้คะแนนระหว่าง 6.26 ถึง 7.28
 มีการรับรู้ความรุนแรงระดับต่ำ คือ ได้คะแนนระหว่าง 2.00 ถึง 6.25

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ความรุนแรงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก

ระดับการรับรู้ความรุนแรงการเกิดโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีการรับรู้ความรุนแรงระดับสูง	124	27.9
มีการรับรู้ความรุนแรงระดับปานกลาง	151	33.9
มีการรับรู้ความรุนแรงระดับต่ำ	170	38.2

$\bar{X} = 6.77, \quad S.D. = 1.03$

จากตารางที่ 14 พบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ความรุนแรงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก ส่วนมากอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมา มีการรับรู้ความรุนแรงระดับปานกลาง จำนวน 151 คิดเป็นร้อยละ 33.9 และมีการรับรู้ความรุนแรงระดับสูง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 13.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 1.67 พิสัยคะแนน 5-16 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว ได้ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีการรับรู้ประโยชน์ระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 13.92 ถึง 16.00
มีการรับรู้ประโยชน์ระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 12.25 ถึง 13.91
มีการรับรู้ประโยชน์ระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 5.00 ถึง 12.26

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก

ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีการรับรู้ประโยชน์ระดับสูง	177	39.8
มีการรับรู้ประโยชน์ระดับปานกลาง	91	20.4
มีการรับรู้ประโยชน์ระดับต่ำ	177	39.8

$\bar{X} = 13.08,$ $S.D. = 1.67$

จากตารางที่ 15 พบว่า นักเรียนมีระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกส่วนมากอยู่ในระดับสูงและระดับต่ำ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา มีการรับรู้ประโยชน์ระดับปานกลาง จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 8.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 1.62 พิสัยคะแนน 3-12 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีการรับรู้อุปสรรคระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 9.49 ถึง 12.00
มีการรับรู้อุปสรรคระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 7.86 ถึง 9.48
มีการรับรู้อุปสรรคระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 3.00 ถึง 7.85

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับอุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน
โรคไข้เลือดออก

ระดับอุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีการรับรู้อุปสรรคระดับสูง	140	31.5
มีการรับรู้อุปสรรคระดับปานกลาง	204	45.8
มีการรับรู้อุปสรรคระดับต่ำ	101	22.7

$\bar{X} = 8.67, \quad S.D. = 1.62$

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีระดับอุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค
ไข้เลือดออกส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมามีการรับรู้
อุปสรรคระดับสูง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีการรับรู้อุปสรรคระดับต่ำ จำนวน
101 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7

ส่วนที่ 5 ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 17 แสดงปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคไข้เลือดออก (ตอบได้มากกว่า
1 ข้อ)

(n=445)		
ปัจจัยเอื้อ	จำนวน	ร้อยละ
การมีแหล่งบริการสุขภาพ		
1. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมี กำจัดลูกน้ำขุณยลาย		
ครุอนามัย	240	53.9
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	322	72.4
อื่นๆ	26	5.8
ไม่เคยได้รับ	88	19.8

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n=445)		
ปัจจัยเอื้อ	จำนวน	ร้อยละ
2. การสนับสนุน/ส่งเสริม/ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกัน		
ควบคุมโรคไข้เลือดออกจากบุคคล		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	337	75.7
เพื่อนบ้าน	158	35.5
บุคคลในครอบครัว	230	51.7
ญาติพี่น้อง	138	31.0
ครู/ครูอนามัย	262	58.9
อื่นๆ	25	5.6
3. หากนักเรียนมีอาการสงสัยว่าเป็นโรคไข้เลือดออกนักเรียน		
จะไปพบใคร		
ครูอนามัย	107	24.0
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	177	39.8
แพทย์ที่โรงพยาบาล	406	91.2
อื่นๆ	14	3.1
นโยบายของโรงเรียนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก		
4. โรงเรียนของนักเรียนมีนโยบายทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และ		
กำจัดลูกน้ำยุงพาหะ		
มี	14	3.1
ไม่มี	431	96.9
5. โรงเรียนได้รับทรายอะเบทเพียงพอในการกำจัดลูกน้ำ		
ยุงพาหะหรือไม่		
เพียงพอ	232	53.1
ไม่เพียงพอ	213	46.9

จากตารางที่ 17 พบว่า ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก เรื่อง การมีแหล่งบริการสุขภาพ ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมี กำจัดลูกน้ำยุงลายส่วนมาก จะได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 72.4 ในด้านการสนับสนุน/ส่งเสริม/ได้รับคำแนะนำ เกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกจากบุคคลใด พบว่า ได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นส่วนมาก ร้อยละ 75.7 ในด้านหากนักเรียนมีอาการสงสัยว่าเป็นโรคไข้เลือดออกส่วนมาก นักเรียนจะไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล ร้อยละ 91.2 ปัจจัยเอื้อที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกัน โรคไข้เลือดออก ด้านนโยบายของโรงเรียนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในเรื่องโรงเรียนของ นักเรียนมีนโยบายทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะส่วนมากโรงเรียนของนักเรียน ไม่มีนโยบายทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ ร้อยละ 96.9 เรื่องโรงเรียนได้รับ ทรายอะเบทเพียงพอในการกำจัดลูกน้ำยุงพาหะหรือไม่ส่วนมากได้รับทรายอะเบทเพียงพอ ร้อยละ 53.1

ส่วนที่ 6 ปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 45.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 8.45 พิสัยคะแนน 24-75 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว ได้ระดับปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีปัจจัยเสริมระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 50.01 ถึง 75.00
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 41.54 ถึง 50.00
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 24.00 ถึง 41.53

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังกัน
โรคไข้เลือดออก

ระดับปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรม กำบังกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีปัจจัยเสริมระดับสูง	118	26.5
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	196	44.0
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	131	29.4

$\bar{X} = 45.77$, S.D. = 8.45

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังกันโรคไข้เลือดออก
ของนักเรียนส่วนมากมีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และมีปัจจัยเสริมระดับสูง จำนวน
118 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5

ปัจจัยเสริมด้านการได้รับข่าวสารที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังกันโรคไข้เลือดออก ค่าเฉลี่ย
ของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 19.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 4.51 พิสัยคะแนน 6-33 การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าว ได้ระดับปัจจัยเสริม
ด้านการได้รับข่าวสารที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีปัจจัยเสริมระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 21.60 ถึง 33.00
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 17.09 ถึง 21.59
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 6.00 ถึง 17.08

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับข่าวสารที่มีผลต่อ
พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับข่าวสารที่มีผลต่อ พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีปัจจัยเสริมระดับสูง	140	31.5
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	143	32.1
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	162	36.4

$\bar{X} = 19.34,$ $S.D. = 4.51$

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับข่าวสารที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกส่วนมากมีปัจจัยเสริมระดับต่ำ จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมามีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 และมีปัจจัยเสริมระดับสูง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5

ปัจจัยเสริมด้านการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครุอนามัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 11.49 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 2.96 พิสัยคะแนน 6-18 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครุอนามัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีปัจจัยเสริมระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 12.98 ถึง 18.00
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 10.01 ถึง 12.97
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 6.00 ถึง 10.00

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับการกระตุ้นเตือนจาก
 ครูอนามัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังโรคน้ำเชื้อคอก

ระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังโรคน้ำเชื้อคอก	จำนวน	ร้อยละ
มีปัจจัยเสริมระดับสูง	153	34.4
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	143	32.1
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	149	33.5

$\bar{X} = 11.49$, S.D. = 2.96

จากตารางที่ 20 พบว่า ระดับปัจจัยเสริมด้านการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังโรคน้ำเชื้อคอกส่วนมากอยู่ในระดับสูง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมา มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และมีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 15.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 3.41 พิสัยคะแนน 6-24 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับปัจจัยเสริมด้านการคล้อยตามเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมกำบังโรคน้ำเชื้อคอก ดังนี้

มีปัจจัยเสริมระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 16.74 ถึง 24.00
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 13.31 ถึง 16.73
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 6.00 ถึง 13.30

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับปัจจัยเสริมด้านการคล้อยตามเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ระดับปัจจัยเสริมด้านการคล้อยตามเพื่อนที่มีผลต่อ พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีปัจจัยเสริมระดับสูง	162	36.4
มีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง	147	33.0
มีปัจจัยเสริมระดับต่ำ	136	30.6

$\bar{X} = 15.02$, S.D. = 3.41

จากตารางที่ 21 พบว่า ระดับปัจจัยเสริมด้านการคล้อยตามเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียน ส่วนมากอยู่ในระดับสูง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมามีปัจจัยเสริมระดับปานกลาง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 และมีปัจจัยเสริมระดับต่ำ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6

ส่วนที่ 7 พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม (\bar{X}) คือ 50.62 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 9.15 พิสัยคะแนน 19-76 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาค่าร้อยละแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยเกณฑ์การแบ่งดังกล่าวได้ระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังนี้

มีพฤติกรรมระดับสูง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 55.20 ถึง 76.00
มีพฤติกรรมระดับปานกลาง	คือ ได้คะแนนระหว่าง 46.05 ถึง 55.19
มีพฤติกรรมระดับต่ำ	คือ ได้คะแนนระหว่าง 19.00 ถึง 46.04

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออก

ระดับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออก	จำนวน	ร้อยละ
มีพฤติกรรมระดับสูง	121	27.2
มีพฤติกรรมระดับปานกลาง	197	44.3
มีพฤติกรรมระดับต่ำ	127	28.5

$\bar{X} = 50.62, \quad S.D. = 9.15$

จากตารางที่ 22 พบว่า ระดับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออกส่วนมากมีพฤติกรรมระดับปานกลาง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมา มีพฤติกรรมระดับต่ำ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และมีพฤติกรรมระดับสูง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2

ตารางที่ 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำกับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออก

ปัจจัยนำ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออก
ความรู้	0.139**
ทัศนคติ	0.070
การรับรู้	0.136**

**p < .01

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่า ระหว่างปัจจัยนำกับพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออกพบว่า ปัจจัยนำด้านความรู้และด้านการรับรู้มีความสัมพันธ์กับต่อพฤติกรรมกำรป้องกันโรคลำไส้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.139 และ 0.136 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านต่างๆ กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

การรับรู้	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก
การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค	0.128**
การรับรู้ความรุนแรงของโรค	0.121*
การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันโรค	0.167**
การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค	0.039

* p < .05

** p < .01

จากตารางที่ 24 พบว่า การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค กับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันโรคมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.128 และ 0.167 ตามลำดับ ส่วนการรับรู้ความรุนแรงของโรคมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.121 แต่การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ปัจจัยเสริม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก
ปัจจัยเสริม	0.442**
การได้รับข่าวสาร	0.216**
การได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย	0.394**
การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	0.507**

** p < .01

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ($r=0.442$) ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาตามรายด้านจะเห็นได้ว่า ด้านการได้รับข่าวสาร การได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.216 0.394 และ 0.507 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยชีวสังคมกับระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

				(n=445)
ข้อมูลทั่วไป	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ	χ^2
1. อายุ (ปี)				
≤ 12	7(17.5)	16(40.0)	17(42.5)	7.42
13	36(29.3)	52(42.3)	35(28.5)	
14	46(26.4)	79(45.4)	49(28.2)	
15	31(29.8)	47(45.2)	26(25.0)	
≥ 16	1(25.0)	3(75.0)	0(0.0)	
2. เพศ				
ชาย	59(28.1)	98(46.7)	53(25.2)	2.15
หญิง	62(26.4)	99(42.1)	74(31.5)	
3. นักเรียนศึกษาชั้น				
ม.1	38(25.5)	70(47.0)	41(27.5)	4.40
ม.2	40(27.2)	57(38.8)	50(34.0)	
ม.3	43(28.9)	70(47.0)	36(24.2)	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ	(n=445)
				χ^2
4. บิดาของนักเรียนจบการศึกษาระดับใด				
ไม่ได้ศึกษา	1(33.3)	1(33.3)	1(33.3)	20.49*
ประถมศึกษา	29(25.9)	34(30.4)	49(43.8)	
มัธยมศึกษา	38(27.5)	68(49.3)	32(23.2)	
อาชีวศึกษา/ปวช./ปวส.	28(31.5)	41(46.1)	20(22.5)	
ปริญญาตรี	21(24.7)	44(51.8)	20(23.5)	
สูงกว่าปริญญาตรี	4(22.2)	9(50.0)	5(27.8)	
5. มารดาของนักเรียนจบการศึกษาระดับใด				
ไม่ได้ศึกษา	5(41.7)	3(25.0)	4(33.3)	19.16*
ประถมศึกษา	33(25.6)	46(35.7)	50(38.8)	
มัธยมศึกษา	45(26.3)	78(45.6)	48(28.1)	
อาชีวศึกษา/ปวช./ปวส.	19(32.2)	27(45.8)	13(22.0)	
ปริญญาตรี	19(26.4)	42(58.3)	11(15.3)	
สูงกว่าปริญญาตรี	0(0.0)	1(50.0)	1(50.0)	
6. รายได้ของครอบครัวนักเรียนเฉลี่ยต่อเดือนเท่าไร				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	21(32.8)	22(34.4)	21(32.8)	21.75*
5,001 – 10,000 บาท	20(20.6)	40(41.2)	37(38.1)	
10,001 – 15,000 บาท	25(35.2)	23(32.4)	23(32.4)	
15,001 – 20,000 บาท	17(19.5)	49(56.3)	21(24.1)	
มากกว่า 20,000 บาท	38(30.2)	63(50.0)	25(19.8)	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ	(n=445)
				χ^2
7. นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร				
บิดา – มารดา	92(25.6)	163(45.4)	104(29.0)	10.80
ญาติพี่น้อง	25(33.3)	32(42.7)	18(24.0)	
หอพักกับเพื่อน	2(100.0)	0(0.0)	0(0.0)	
อาศัยอยู่บ้านเพื่อน	2(22.2)	2(22.2)	5(55.6)	
8. สถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของนักเรียน อยู่ที่ใด				
ในเขตเทศบาล (อบจ.)	45(20.5)	96(43.8)	78(35.6)	14.58*
นอกเขตเทศบาล (อบต.)	76(33.6)	101(44.7)	49(21.7)	

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่า ปัจจัยชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ระดับการศึกษา ของบิดาและมารดา รายได้ของครอบครัว การพักอาศัย และสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย กับระดับ พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของบิดามารดาของ นักเรียน รายได้ของครอบครัวนักเรียนเฉลี่ยต่อเดือนและสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 27 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ในการทำนายปัจจัย ความรู้ ทักษะคิด การรับรู้ความรุนแรงของโรค ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และปัจจัยด้าน ชีวสังคมกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตัวแปรทำนาย	R	R ² (ร้อยละ)	R ² Change (ร้อยละ)	F
ความรู้	0.448	20.1	20.1	110.913**
ปัจจัยเสริม	0.472	22.3	2.2	62.980**
การรับรู้	0.486	23.6	1.3	45.147**
รายได้	0.494	24.4	0.8	35.333**
สถานที่ตั้ง	0.501	25.7	0.7	29.352**

** p < .01

จากตารางที่ 27 พบว่า ปัจจัยความรู้ ทักษะคิด การรับรู้ความรุนแรงของโรค ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และปัจจัยด้านชีวสังคมกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกสามารถทำนาย พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยปัจจัยด้านสถานที่ตั้ง สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกมากที่สุด ร้อยละ 25.7 และด้านรายได้ ด้านการรับรู้ ด้านปัจจัยเสริม ด้านความรู้ สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคได้ร้อยละ 24.4 23.6 22.3 และ 20.1 ตามลำดับ

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย คือ นักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น มีพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างไร ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับ โรคไข้เลือดออก ทักษะคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันโรค การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค การรับรู้ ถึงภาวะเสี่ยงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการป้องกันโรค และการรับรู้อุปสรรคของ การปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การมีแหล่งบริการสุขภาพ นโยบายของ โรงเรียนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ปัจจัยเสริม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน การได้รับ ข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก การได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย ประสพการณ์จาก

การป่วยหรือคนรอบข้างที่ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก และปัจจัยใดบ้างที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันโรคของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี รวมถึงสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

พฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี

จากการศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี โดยรวมนักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันโรคที่ปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ นักเรียนใช้ยาจุดกันยุง หรือยาฉีดกันยุงเพื่อทำลายยุงตัวแก่ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการถูกยุงกัดทำให้นักเรียนเกิดความรำคาญ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันยุงกัดเป็นการปฏิบัติที่ใกล้ชิดและส่งผลต่อตัวนักเรียนโดยตรง จึงทำให้นักเรียนมีการป้องกันยุงกัดโดยเฉพาะนักเรียนใช้ยาจุดกันยุงหรือยาฉีดกันยุงเพื่อทำลายยุงตัวแก่ รองลงมาที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุด คือ นอนในมุ้งหรือนอนในห้องที่มีมุ้งลวดในเวลากลางวัน และใช้สารเคมีกำจัดยุง เช่น ยาจุดกันยุง ทายากันยุง ยาฉีดยุง เพื่อป้องกันยุง และให้ความร่วมมือกันรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียนและบ้าน รองลงมาที่นักเรียนปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ เมื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้แก่นักเรียน ในเรื่องการป้องกันไข้เลือดออก นักเรียนเข้ารับการอบรมด้วยความสนใจอย่างยิ่ง และนักเรียนปฏิบัติมากในเรื่องการคว่ำภาชนะที่ไม่ใช้ประโยชน์ เช่น โอ่ง ไหแตก แจกันแตก กระถางแตก ฯลฯ เป็นประจำ ส่วนในเรื่องที่นักเรียนใช้เกลือแกง/ผงซักฟอก/น้ำส้มสายชู/น้ำมัน ใสจานรองขาตู้กับข้าวเพื่อฆ่าลูกน้ำยุงพาหะเป็นเรื่องที่นักเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด เนื่องมาจากนักเรียนได้รับสารเคมีกำจัดลูกน้ำยุงพาหะอย่างเพียงพอจึงมีพฤติกรรมที่ใช้เกลือแกง/ผงซักฟอก/น้ำส้มสายชู/น้ำมัน ใสจานรองขาตู้กับข้าวเพื่อฆ่าลูกน้ำยุงพาหะน้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและสามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ทักษะคิด การรับรู้ความรุนแรงของโรค ปัจจัยเอื้อปัจจัยเสริม และปัจจัยด้านชีวสังคม กับพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก สามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยปัจจัยสถานที่ตั้งสามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกมากที่สุด ร้อยละ 25.7 และด้านรายได้ ด้านการรับรู้ด้านปัจจัยเสริม ด้านความรู้ สามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกได้ ร้อยละ 24.4, 23.6, 22.3 และ 20.1 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกับการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้จากการป้องกันโรค มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนการรับรู้ความรุนแรงของโรคมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปัจจัยด้านการได้รับข่าวสาร การกระตุ้น เตือนจากครูอนามัย การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรค ไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของ ครอบครัว และสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปัจจัยด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สารเคมีกำจัดลูกน้ำยุงลาย จากครูอนามัย และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูอนามัยและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีพฤติกรรมการป้องกัน โรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับกลาง ปัจจัยด้านการสนับสนุน ส่งเสริม/ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการ ป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกจากเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้ เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยเพื่อนบ้านจะมีพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับกลาง ปัจจัยด้านนโยบายของโรงเรียนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ด้านโรงเรียนของ นักเรียนมีนโยบายทำลายแหล่งเพาะพันธุ์และกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ ด้านโรงเรียนได้รับทรายเคลือบ สารที่มีฟอสในการกำจัดลูกน้ำยุงพาหะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนปัจจัยด้านประสบการณ์การเจ็บป่วยทั้งจากตนเองและคน รอบข้าง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นตัวแปรที่สำคัญ โดยเฉพาะการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ซึ่งการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนเป็นตัวแปรที่สามารถ อธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้ และมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมในการป้องกัน โรคไข้เลือดออก แสดงให้เห็นว่า เมื่อครูอนามัยกระตุ้นเตือนนักเรียนในการป้องกันโรคไข้เลือด ออกและการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน นักเรียนก็จะมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกเพิ่ม มากขึ้นเป็นไปตามทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมที่แรงสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทต่อพฤติกรรม ของคน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลัช (2542) ปราโมทย์ (2535) ที่พบว่า การสนับสนุนจากครู หรือครูอนามัยได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัยมีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกก็เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อ พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยเมื่อรวมกับการได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูอนามัย แล้ว สามารถทำนายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก และพบว่า

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนได้รับข่าวสารไข้เลือดออกสูงจะมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคในระดับสูงด้วย ในการศึกษาพบว่านักเรียนได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครูหรือครูอนามัย และจากโทรทัศน์เป็นประจำ เนื่องจากมีการพัฒนาข่าวสารและโทรทัศน์มีการกระจายข่าวสารได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง อีกทั้งมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจและดึงดูดใจ จึงดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ ในส่วนของครูและครูอนามัยก็เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กนักเรียนในโรงเรียน จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะเผยแพร่ข่าวสารด้านไข้เลือดออกได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลัช (2542) ที่พบว่า การได้รับข่าวสารมีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค

ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยร่วมกับตัวแปรการได้การกระตุ้นเตือนจากครูอนามัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก และความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกมีผลทางบวกกับพฤติกรรม การป้องกันโรคไข้เลือดออก แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้น จะมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีอัมพร (2532) ที่พบว่า ความรู้เรื่องโรคและการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรค

ตัวแปรที่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรค

สำหรับตัวแปรที่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออกได้ ได้แก่ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค และปัจจัยด้านหากนักเรียนมีข้อสงสัยว่าจะเป็นโรคไข้เลือดออกจะสอบถามใคร พบว่า ไม่ว่าจะเป็นครูอนามัย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แพทย์ที่โรงพยาบาล ไม่มีผู้ใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันโรค แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่านักเรียนจะรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค แต่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค อาจเป็นผลมาจากถึงแม้ว่านักเรียนจะได้รับความรู้ในเรื่องอุปสรรคเป็นอย่างดี และรู้ว่าอะไรเป็นอุปสรรคแต่ไม่พึงประสงค์ที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้น จึงไม่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรค